

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การให้คุณค่าต่อสุขภาพช่องปากของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นจังหวัดเชียงใหม่ : ความหมายและบริบททางสังคมและ
วัฒนธรรม

ชื่อผู้เขียน นางธนัชพร บุญเจริญ

สาขารณสุขศาสตร์มหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. พ็ชราวรรณ ศรีศิลป์นันท์	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรงวุฒิ	ตวงรัตนพันธ์ กรรมการ
อาจารย์ ศศิธร	ไชยประสิทธิ์ กรรมการ
อาจารย์ นฤมนัส	คอรวิษ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการให้คุณค่าต่อสุขภาพช่องปาก ในด้านการให้ความหมายและเงื่อนไขทางสังคมและวัฒนธรรม ที่มีผลต่อการให้คุณค่าที่เกี่ยวกับสุขภาพช่องปากของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดเชียงใหม่ เก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ในนักเรียนจำนวน 36 คน จากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 3 แห่งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยการคัดเลือกแบบเจาะจงเพื่อให้มีความแตกต่างกันตามลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ปกครอง เพศ แหล่งที่อยู่อาศัยในระหว่างศึกษาเล่าเรียน ประสบการณ์ทางทันตกรรม และบุคลิกภาพของนักเรียน

ผลการศึกษาพบว่านักเรียนให้ความหมายของการมีสุขภาพช่องปากที่ดี สัมพันธ์กับมิติของสุขภาพใน 3 มิติ คือ มิติทางกายภาพ ทางจิตใจ และทางสังคม โดยให้ความสำคัญที่มีมิติทางสังคมมากที่สุด นักเรียนคิดว่าการมีสุขภาพช่องปากที่ดีจะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ และทำให้อยู่ในสังคมกับเพื่อน ๆ ได้ด้วยความมั่นใจ ปัญหาในช่องปากที่คิดว่าจะมีความรุนแรงมากที่สุดได้แก่ การมีกลิ่นปาก รองลงมาได้แก่การมีฟันผุ และฟันแก ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดโรค

ฟันผุ แต่ไม่ทราบสาเหตุและการป้องกันรักษาโรคเหงือกอักเสบ มีการประเมินปัญหาในช่องปาก โดยใช้อาการและลักษณะที่ปรากฏให้เห็น ส่วนใหญ่ต้องการมีฟันขาวและเรียงสวยเหมือนฟันของ ดาราหรือนางแบบโฆษณาทีวี ฟัน นักเรียนประเมินการทำความสะอาดช่องปากโดยคำนึงถึงการมี กลิ่นปาก ความทั่วถึงในการแปรง และเวลาที่ใช้แปรง นักเรียนเลือกรับประทานอาหารที่โรงเรียน ตามความชอบและความรวดเร็ว การให้คุณค่าต่อสุขภาพช่องปากนั้นแตกต่างกันตามบริบททาง สังคมและวัฒนธรรมโดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนมาก มีโอกาสเลือกประเภทของ อาหาร และใช้อุปกรณ์ทำความสะอาดช่องปากมากกว่า และมีความต้องการไปรับบริการทางทันตกรรม มากกว่า นักเรียนชายมีความพึงพอใจสุขภาพช่องปากของตนเองมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนความ ต้องการในการรับบริการพบว่า นักเรียนหญิงต้องการไปรับบริการทางทันตกรรมมากกว่า นักเรียน ที่อาศัยอยู่กับผู้ปกครองใช้เวลา และอุปกรณ์ทำความสะอาดช่องปากมากกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่หอพัก นักเรียนที่เคยได้รับบริการด้านส่งเสริมป้องกันทางทันตกรรม ให้คุณค่าต่อสุขภาพช่องปากที่ดีกว่า นักเรียนที่ได้รับบริการเฉพาะการรักษา นักเรียนที่มีผลการเรียนดีให้คุณค่าด้านการรู้คิดมากกว่านักเรียน ที่มีผลการเรียนอ่อน และนักเรียนที่มีความมั่นใจในตนเอง ให้คุณค่าต่อสุขภาพช่องปากที่ดีกว่านักเรียน ที่มีความเครียด หรือวิตกกังวล

การให้คุณค่าที่ดีต่อสุขภาพช่องปากทำให้เกิดการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพช่องปาก ดังนั้น ทันตบุคลากรควรตระหนักว่าการให้คุณค่าต่อสุขภาพช่องปากของวัยรุ่น มีผลต่อการพัฒนาสุขภาพ ช่องปากของวัยรุ่น

Independent Study Title Oral Health Values of Secondary School Students Chiang
Mai Province : Meanings and Socio-Cultural Contexts

Author Mrs. Tanutchporn Boonjaroen

Master of Public Health

Independent Study Examining Committee

Assoc. Prof. Dr. Patcharawan	Srisilapanan	Chairperson	
Asst. Prof.	Songvuth	Tuongratanaphan	Member
Lect.	Sasithorn	Chaiprasit	Member
Lect.	Narumanus	Korwanich	Member

ABSTRACT

This qualitative study was conducted to determine the oral health value of secondary school students in Chiang Mai Province, to assess the meanings and socio-cultural contexts. Data were collected using focus group discussion and indept interview. Subjects were 36 students of 3 secondary schools in Muang District. Samples were purposely selected to include a variety in term of parent's social class, sex, environment, dental service experience, and personality.

The study found that the students have defined meanings of good oral health that have relation with health in 3 dimensions; physical, mental and social dimensions, but the most important was social dimension. They thought that good oral health would help to develop their personalities and better social relation with their friends. In their opinions bad odor of the mouth was the most severe oral health problem. The next two most severe problems were dental caries and mal-posed teeth. They knew the causes of dental caries but did not know about the cause and the prevention of gum disease. Students evaluated their own oral health problems through symptoms and oral appearance. They wished to have white and good alignment teeth like popular

star's teeth. Students assessed the effectiveness of their own oral cleanliness by oral odor, all of teeth cleansing, and time used to clean. At school, they chose food items for lunch by their preferences and the quickness. Their oral health values varied according to their socio-cultural contexts. The students whose parents were in a higher social class used more oral cleansing aids and would like to have regular dental services. Sex also affected the different health values; boys satisfied their oral health more than girls, but girls preferred to have more dental services. Students who lived with their parents used more time and more cleansing aids than others who lived in hostelry. Dental experiences also affected their values; ones who had gone through dental preventive program had good oral health values than others who received only dental treatment. The personality also affected oral health values of the students; students who had self-confidence gave better oral health values than the stress and anxiety's students. Students with high GPA had more cognitive aspect of oral health values than low GPA students.

Good oral health values can improve oral health behaviors. Dental personnel should be aware that oral health values in adolescents could affect the improvement of their oral health.